

Nr 47/1969.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag
om Ålands deltagande i Nordiska rådets ar-
bete.

Den 21 november 1969 överlämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag till ändring av stadgan för Nordiska rådet (prop. nr 206/69), enligt vilken Färöarnas lagting och landsstyret samt Ålands landsting och landskapsstyrelsen skulle delta i rådets arbete.

Initiativet till detta förslag togs av Danmarks regering den 14 januari 1967 genom ett förslag till Nordiska rådet om representation för Färöarna i rådet. Förslaget behandlades vid rådets 15:de session i Helsingfors år 1967. Då detta emellertid innebar en ändring i rådets stadga, som förutsatte full enighet mellan de kompetenta myndigheterna i alla fem nordiska länder, beslöt Nordiska rådet att frågan skulle behandlas mellan ländernas regeringar, eventuellt i samråd med Nordiska rådets presidium.

Frågan togs därefter upp vid utrikesministrarnas möte i Helsingfors i augusti 1967. Därvid enades man om att den danska regeringen skulle sammankalla ett möte på tjänstemannanivå för att förbereda frågans behandling vid statsministrarnas och Nordiska rådets presidiums gemensamma möte i oktober 1967.

Den 29 augusti 1967 gjorde Ålands landsting en hänvändelse till Finlands regering om att "regeringen ville vidtaga sådana åtgärder, att landskapet Åland i samband med förestående ändring av Nordiska rådets stadga tillförsäkras medlemskap i Nordiska rådet". Jäm- sides med den danska regeringens förslag kunde detta initiativ upp- tagas till behandling på nordiskt plan, sedan Finlands regering därtill givit sitt samtycke.

Vid statsministrarnas och rådets presidiums möte i Reykjavik den 8 och 9 oktober 1967 beslöts att tillsätta en kommitté, som skulle bestå av medlemmarna i Nordiska rådets presidium samt en regerings- medlem från varje land. Kommittén vars ordförande var statsrådet Herman Kling från Sverige, framlade den 14 augusti 1969 ett enhälligt förslag om de självstyrande områdenas representation i Nordiska rå- det.

Efter att ha övervägt olika alternativ hade kommittén stannat för en lösning, enligt vilken ledamöter av Färöarnas lagting och Ålands landsting skulle ingå i Danmarks och Finlands delegationer. Ledamöter av Färöarnas landsstyre och Ålands landskapsstyrelse

skulle även höra till Danmarks och Finlands delegationer. Kom⁵⁰⁶ittén föreslog att Färöarnas lagting finge välja två representanter och Ålands landsting en representant. Samtidigt föreslogs antalet valda medlemmar utökat till 78 på så sätt att Danmarks folketing väljer 16 medlemmar, Finlands riksdag 17 medlemmar, Islands alting 6 medlemmar samt Norges storting och Sveriges riksdag vardera 18 medlemmar i rådet.

I den av regeringen till riksdagen framlagda propositionen om ändring av stadgan för Nordiska rådet framhålles att regeringen för sin del funnit anledning godkänna den av kommittén föreslagna anordningen och på den grund föreslog en ändring av 1, 2 och 3 §§ i stadgan för Nordiska rådet i enlighet med den s.k. Klingkommitténs förslag. Dessutom skulle lagen om Nordiska rådets Finlands delegation ändras på motsvarande sätt och en särskild proposition därom kommer därför att avlätas ännu till innevarande års riksdag.

Visserligen har såväl landstingets som landskapsstyrelsens åsikt varit, att landskapet Åland borde vinna fullständigt medlemskap i Nordiska rådet, men landskapsstyrelsen har det oaktat ansett, att man i detta skede skulle acceptera en lösning i enlighet med ovan berörda förslag.

Landskapsstyrelsen föreslår, att vid varje lagtima landsting skulle utses en medlem i Nordiska rådet och en ersättare. Mandattiden skulle därigenom bli densamma som för ledamöterna i landstingets utskott.

Landstingets och landskapsstyrelsens representanter skulle årligen till landstinget överlämna Nordiska rådets Finlands delegations berättelse över Nordiska rådets verksamhet jämte av dem uppgjorda särskilda tillägg.

Förfarandet vid överlämnande av berättelsen utgör icke hinder för att landskapsstyrelsen till landstinget framlägger sådana synpunkter som landskapsstyrelsen finner påkallade

Då föreliggande lag närmast avser att reglera sättet på vilket landstingets och landskapsstyrelsens representanter skulle utses, tillkommer landstinget lagstiftningsbehörighet jämlikt 10 § självstyrelselagen. Lagens ikraftträdande förutsätter dock att förslaget till ändring av Nordiska rådets stadga godkänns av riksdagen. Denna landskapslag borde därför icke antagas, förrän regeringspropositionen slutbehandlats av riksdagen. Emellertid borde landstinget, innan det åtskiljs, utse representanter till Nordiska rådets möte år 1970, och landskapsstyrelsen föreslår därför att enligt en särskild kläm representant denna gång skulle utses även om lagförslaget ej slutbehandlats.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga landstinget till antagande:

L a n d s k a p s l a g
om Ålands deltagande i Nordiska rådets arbete.

507

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Till medlem av Nordiska rådet väljer varje lagtima landsting inom sig en medlem samt en suppleant. Medlemmen och suppleanten utses inom fem dagar från landstingets öppnande.

Den valdes mandat begynner omedelbart efter valet och fortgår, till dess nytt val förrättats.

2 §.

Vid sitt första sammanträde i januari månad utser landskapsstyrelsen bland sina medlemmar för ett kalenderår i sänder en representant och en suppleant i Nordiska rådet. Beträffande mandattiden gäller vad i 1 § 2 mom. är stadgat.

3 §.

De av landstinget och landskapsstyrelsen utsedda representanterna ingår i Nordiska rådets Finlands delegation, beträffande vilken gäller vad därom i riket är särskilt stadgat.

4 §.

I landskapets ordinarie årsstat upptages årligen anslag för arvode, dagtraktamente och resekostnadsersättning åt landstingets och landskapsstyrelsens utsedda representanter.

5 §.

Inom ramen för i landskapets ordinarie årsstat upptaget anslag må landstingets och landskapsstyrelsens representanter anlita sakkunniga samt för sin verksamhet anställa tillfällig arbetskraft.

6 §.

Landskapsstyrelsen överlämnar årligen till landstinget Nordiska rådets Finlands delegations berättelse över Nordiska rådets verksamhet jämte de särskilda tillägg som uppgjorts av landstingets och landskapsstyrelsens representanter.

Landskapsstyrelsen föreslår dessutom

att Landstinget innevarande session skulle utse en representant och en suppleant för att ifall Nordiska rådets stadga det medger under år 1970 deltaga i Nordiska rådet såsom medlem av Finlands delegation.

Mariehamn, den 4 december 1969.

På Landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Martin Isaksson

Lagberedningssekreterare

Sune Carlsson.